

- оцінка отриманих результатів, визначення можливостей – реалізації потенціалу відновлення та розроблення стратегічних напрямів поствоєнного соціального відновлення.

Усе вище окреслене дає підстави для висновку, що назріла нагальна потреба переосмислення рольового аспекту визначення потенціалу соціально-економічної резильєнтності України. В умовах воєнних викликів Україна потребує дієвих інструментів для адаптації програми поствоєнного соціально-економічного відновлення.

Список використаних джерел:

1. Корольчук О.Л. Управління змінами як фактор розбудови національної резильєнтності в сучасних умовах глобалізаційних викликів. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія «Державне управління»*. 2020. Т. 31. № 5. С. 88-92.
2. Череватський Д. Ю. Резильєнтність економіки та економіка резильєнтності. *Економіка промисловості*. 2023. № 1. С. 31–39.
3. Хаустова В. Є., Решетняк О. І. Резильєнтність економіки: сутність і виклики для України. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2023. № 7. с.30-41.
4. Швіндіна Г. О., Петрушенко Ю. М., Балагуровська І. О. Резильєнтний менеджмент як ефективний інструмент управління при трансформаційних змінах в суспільстві. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2022. Випуск 15. С.54-59.
5. Концепції цільової програми наукових досліджень НАН України «Поствоєнні чинники соціально-економічної резильєнтності України»: Постанова Президії НАН України від 06.04.2022 № 101.
URL:<file:///C:/Users/Alex/Desktopпостанова%20резильєнтность%2006.04.22.pdf>

УДК 657.15-047.36

Калабухова Світлана Вікторівна,

д.е.н., професор кафедри

податкового менеджменту та фінансового моніторингу,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,

м. Київ, Україна

ЗМІСТ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ГРОШЕЙ

Відмивання грошей є глобальною проблемою і фінансова розвідка відіграє важливу роль у зміцненні міжнародного співробітництва для більш ефективного протистояння фінансовим злочинам. Втім, у нормативно-правовому полі України відсутнє визначення поняття «фінансова розвідка». За результатами огляду наукової фахової літератури встановлено різні підходи до трактування цього поняття. Зокрема, роз'яснення фінансової розвідки наведено більшістю вчених у таких контекстах: 1) фінансова розвідка = фінансовий моніторинг; 2) фінансова розвідка = аналіз фінансової звітності; 3) фінансова розвідка = фінансові розслідування.

Для уточнення змісту фінансової розвідки в системі протидії відмиванню грошей доречно звернутись до Закону України «Про розвідку», в якому термін

розвідка трактується як організаційно-функціональне поєднання розвідувальних органів та розвідувальної діяльності, яку вони здійснюють з метою забезпечення національної безпеки і оборони України; основним завданням розвідки визначено своєчасне забезпечення споживачів розвідувальною інформацією [1]. Отже, законодавчо розвідка трактується як парна діалектична категорія: у формі розвідувальних органів та за змістом як розвідувальна діяльність, ключовим завданням якої є генерування розвідувальної інформації, що уможливорює виявлення намірів, планів і дій організацій та осіб чи їхніх потенційних можливостей щодо реалізації таких намірів і планів. У Рекомендації FATF №29 «Підрозділи фінансових розвідок» відзначається, що країни мають створити підрозділ фінансової розвідки (ПФР, Financial Intelligence Unit, FIU), який є національним центром для отримання та аналізу повідомлень про підозрілі операції; та іншої інформації, яка має відношення до відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів і фінансування тероризму. У Пояснювальній записці до рекомендації FATF 29 до трьох ключових функцій підрозділів фінансових розвідок віднесено: 1) отримання інформації про підозрілі фінансові операції від суб'єктів звітування; 2) аналіз отриманої інформації; 3) передача інформації до відповідних компетентних органів за власною ініціативою або на запит [2, с.86]. Тож, оскільки ПФР в операційній мережі країни з ПВК/ФТ визнається центральним органом з отримання інформації про підозрілі фінансові операції від суб'єктів первинного фінансового моніторингу, доречним є включення в контур фінансової розвідки також суб'єктів первинного фінансового моніторингу як периферійних органів, що займаються збором такої інформації.

В Україні підрозділом фінансової розвідки є Державна служба фінансового моніторингу. Згідно з Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» одним із завдань цього спеціально уповноваженого органу є збирання, оброблення та проведення аналізу (операційного і стратегічного) інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом [3].

Як видно з вищенаведених положень, загалом зміст фінансової розвідки можна визначити як процес, що складається з двох етапів: отримання (збір) інформації про фінансові справи організацій та осіб, щоб зрозуміти їх характер і можливості, а також передбачити їхні наміри + аналіз й інтерпретація отриманої інформації для виявлення потенційних ризиків та можливостей таких організацій та осіб. Оскільки фінансовий моніторинг фокусується на виявленні підозрілих фінансових транзакцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією незаконно отриманих доходів, зміст фінансової розвідки в системі протидії відмиванню грошей пропонується розкривати через сукупність процедур збору інформації про групи фінансових операцій, що містять симптоми підозрілої діяльності щодо відмивання грошей, акцентують аномалії та незвичайні патерни у фінансовій активності організацій та осіб, а також процедури аналізу отриманої інформації

для розуміння ризиків реалізації намірів і планів в межах певної діяльності або операцій щодо відмивання грошей, обґрунтування підозри та протистояння ризикам легалізації злочинних доходів, визначення тенденцій та типологій схем відмивання коштів.

Фінансову розвідку в системі протидії відмиванню грошей слід розглядати як процедурний аспект фінансового моніторингу, що включає аналіз фінансової звітності з метою виявлення аномальних або підозрілих патернів діяльності, ініціює фінансові розслідування та забезпечує резильєнтність економічної безпеки держави.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про розвідку» від 17.09.2020 № 912-IX (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#n442>
2. Міжнародні стандарти щодо боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та розповсюдження зброї масового знищення. Рекомендації FATF. Оновлено у березні 2022 року. URL: https://fii.gov.ua/assets/userfiles/200/Міжнародні%20стандарти/FATF%20Recommendations_UKR_12_12_2022.pdf
3. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 №361-IX (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n646>
4. Karen Berman and Joe Knight; with John Case. *Financial intelligence: a manager's guide to knowing what the numbers really mean*. 2nd ed. Boston: Harvard Business School Publishing, 2013. 304 p.

УДК 351.713

Коркушко Олег Никодимович,

*к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ БАЛТІЇ

Країни Балтії постійно підтримують Україну на міжнародній арені. З перших днів повномасштабного вторгнення росії на територію України, Литва, Латвія та Естонія надали Україні фінансову, гуманітарну допомогу, прийняли десятки тисяч українських біженців.

Країни Балтії – Литва, Латвія та Естонія мають загальні риси й схожу історію. Ці три країни на кордоні Європейського Союзу з росією відновили незалежність від Радянського Союзу на початку дев'яностих років, а потім приєдналися до ЄС у 2004 р. [1]. Однак, не дивлячись на ряд загальних рис розвитку цих держав, є й певні особливості, які стосуються конкретної країни Балтії. До таких особливостей належать й питання оподаткування.

На сьогоднішній день у Литві існує розвинений, сформований механізм фіскальних відносин, в якому передбачено близько 25 різних податків, діють всі